

5. seja Komisije za osnovnošolski in mladinski šah

Prisotni: Simona Polše Zupan (predsednica), James M. Tomazin, Karmen Mar, Viktor Jemec (člani), Nina Rob (generalna sekretarka ŠZS)

Odsoten: Gorazd Gorjup

Kraj in čas: Bravničarjeva 13, Ljubljana, 27. 6. 2024, 13.30 – 15.45

Dnevni red:

1. Pregled dela komisije v šolskem letu 2023/24.
2. Ime komisije in njeno poslanstvo.
3. Vzpostavitev učinkovitega sistema obveščanja, spletna stran.
4. Izobraževanja v novem šolskem letu.
5. Zbiranje podatkov o krožkih in mentorjih na osnovnih šolah; povezovanje mentorjev s šolami in vrtci.
6. Pomoč lokalnim okoljem, šolam in vrtcem pri nabavi potrebnih šahovskih pripomočkov.
7. Promocija šaha med mladimi (osnovne šole, vrtci).
8. Aktivnosti za 20. 7. - dan šaha in 100-letnico FIDE.
9. Razno.

Zapisnik prejšnje seje in dnevni red so člani potrdili korespondenčno.

Ad 1. Pregled dela komisije v šolskem letu 2023/24.

Simona Polše Zupan predstavi delovanje komisije v šolskem letu 2023/24. Člani so veliko energije vložili v zbiranje podatkov o šahovskih krožkih v osnovnih šolah, saj je baza teh podatkov temelj za vse ostale aktivnosti.

Na anketo, ki smo jo poslali ravnateljem osnovnih šol, smo dobili približno 10% odziva. Ostale podatke smo zbirali individualno in neposredno. Zaradi pomanjkanja časa, saj je takšno delo zelo zamudno, vseh podatkov nismo mogli zbrati.

Simona Polše Zupan člane komisije vpraša, kaj predlagajo v naprej?

Ena od možnosti je, da vprašalnik pošljemo tudi v klube, saj na marsikateri šoli ravno klubski mentorji vodijo krožke.

Imeli smo dve seji (januarja in aprila) ter dve izobraževanji v Slovenskih Konjicah (v maju in začetku junija). Predvideno je bilo tudi v Kranju, a je žal odpadlo.

Na neuradnih državnih prvenstvih smo mentorje in starše obveščali o izobraževanjih za mentorje.

Ad 2. Ime komisije in njeno poslanstvo.

Poslanstvo Komisije za osnovnošolski in mladinski šah je povečevati priljubljenost šaha na osnovni ravni (popularizacija šaha) in izobraževati šahovske mentorje za delo z mladimi šahisti ter spodbujati tiste, ki imajo pedagoške veščine in ljubezen do otrok, da se naučijo tudi poučevanja šahovskih osnov.

Sedanje ime komisije ne zajema vseh starostnih skupin otrok, zato člani Komisije za osnovnošolski in mladinski šah predlagajo spremembo imena v: *Komisija za šah otrok in mladostnikov*. To, novo ime, namreč zajema vse starostne skupine, tudi predšolske otroke. Z novim imenom komisije bi se lažje približali ravnateljem vrtcev in županom, saj je eden od ciljev komisije spodbujati veselje do šaha že v vrtcih. Na primer, James Tomazin je že dogovorjen v enem največjih vrtcev v Sloveniji (13.000 otrok) v Slovenski Bistrici, da začne s sistematičnim poučevanjem šahovskih osnov in razvijanjem ljubezni do šaha. V dogovor je vključeno tudi poučevanje vzgojiteljev. Tudi župan Slovenske Bistrice je tej zamisli zelo naklonjen in utegnemo v ta namen dobiti kakšna sredstva. Pri tem bi bilo v pomoč, če bi ime komisije zajelo tudi vrtčevske otroke.

Nina Rob pove, da je bilo ime komisije pred leti izbrano zaradi osnovnošolskih prvenstev v okviru Zavoda za šport Planica, saj naj bi komisija poskrbela za izvedbo teh tekmovanj (s tem namenom so bili imenovani tudi regijski koordinatorji). Komisija že nekaj časa te funkcije ne opravlja več (opravlja jo generalna sekretarka), vendar bi bilo treba

pred spremembo kljub temu preveriti, ali so kakšne ovire za spremembo imena komisije.

Nina Rob komisiji predlaga, naj napiše poseben dokument za upravni odbor, v katerem navede tudi razloge za spremembo.

Sklep 1: Predsednica komisije napiše predlog za spremembo imena Komisije za osnovnošolski in mladinski šah, ki ga posredujemo upravnemu odboru v odločanje.

Ad 3. Vzpostavitev učinkovitega sistema obveščanja, spletna stran.

Simona Polše Zupan izpostavi, da je eno od glavnih področij delovanja, ki potrebuje izboljšanje, komunikacija in obveščanje. Skozi vse leto se v povezavi s tem kažejo težave.

Kotiček za šolski in mladinski šah na spletni strani ŠZS je že v boljšem stanju, je pa še veliko prostora za izboljšanje.

Nina Rob pove, da lahko člani komisije vsebine za objavo pošljejo njej ali Klari Vidmar in jih bosta objavili.

Simona Polše Zupan opozori, da je čisto spodaj na spletni strani ŠZS med meniji tudi Mladinski šah, a ko klikneš gor, se izpiše 'Podstran je v pripravi', kar ni točna informacija. Tam bi morala biti povezava na:

<https://www.sah-zveza.si/podstrani/solski-in-mladinski-sah/>

saj so tukaj zdaj zbrane aktualne informacije, ki jih lahko urejata neposredno Nina Rob in Klara Vidmar.

Sklep 2: Nina Rob bo uredila, da se bo v meniju Mladinski šah (<https://www.sah-zveza.si/solski-sah/>) objavilo povezavo do <https://www.sah-zveza.si/podstrani/solski-in-mladinski-sah/> .

James Tomazin je izpostavil, da je zelo pomembno, da se na vstopni strani ŠZS med novicami obdrži informacija o izobraževanjih in tekmovanjih do dne dogodka, saj je te informacije sicer zelo težko najti. Nina Rob se s tem strinja.

Sklep 3: Na vstopni strani ŠZS se, zaradi boljšega obveščanja, med novicami obdrži informacije o izobraževanjih in tekmovanjih do dne dogodka.

Simona Polše Zupan predlaga, da bi bile na podstrani za šolski in mladinski šah objavljene tudi druge aktualne informacije, na primer o šahovskih taborih med poletnimi počitnicami.

Znova izpostavi zamisel Blaža Kosmača, da bi bile na enem mestu zbrane tudi informacije o šahovskih cikelih mladih, ki potekajo na več koncih Slovenije, kar bi staršem in mentorjem olajšalo usmerjanje otrok na tekmovanja. Nina Rob se s tem strinja.

Nina Rob pove, da bi bila na tem mestu lahko dostopna tudi gradiva za učitelje šaha. Simona Polše Zupan vpraša, ali so lahko objavljene tudi izdane številke Šahozavra, saj se ji zdi, da v veliki meri ni dosegel tistih, ki jim je bil namenjen? Nina Rob se strinja.

Člani komisije razpravljajo o tem, kako bi bila ta podstran čim bolj pregledna.

Sklep 4: Na podstrani šolskega in mladinskega šaha dodamo zavihke v tem vrstnem redu:

Izobraževanje – Gradiva - Dogodki – Šahovske šole – Tekmovanja

Člani Komisije za osnovnošolski in mladinski šah Nini Rob predlagajo vsebine za objavo (tudi povezave do spletnih strani, ki so v pomoč mentorjem).

Na zadnjih dveh osnovnošolskih tekmovanjih se je pokazala še večja težava glede obveščanja. Mentorji po šolah niso bili pravočasno obveščeni o prvenstvih, kar se je pokazalo tudi pri skoraj polovico manjši udeležbi kot preteklo leto.

Simona Polše Zupan predlaga, da bi organizatorji **osnovnošolskih šahovskih prvenstev** razpis obvezno poslali tudi Komisiji za osnovnošolski in mladinski šah, ki bi preverila, ali so bile šole o njem obveščene in ustrezno ukrepala.

Mentorji na šolah morajo razpis dobiti najmanj 1 mesec pred datumom prvenstva, komisija vsaj nekaj dni prej.

Sklep 5: Organizatorji osnovnošolskih šahovskih tekmovanj (tudi neuradnih) morajo razpis dober mesec dni pred datumom tekmovanja poslati Komisiji za osnovnošolski in mladinski šah. Na to jih opomni Nina Rob.

Ad 4. Izobraževanja v novem šolskem letu.

Področje izobraževanj se lepo razvija, velika pridobitev sta nova predavatelja – Karmen Mar in James Tomazin. Skupaj bosta predavala večinoma v Prekmurju, na Koroškem in Štajerskem. Karmen Mar se strinja, da se kdaj pri izvedbi predavanj pridruži tudi Simoni Polše Zupan na drugih koncih Slovenije (na primer, kadar Klara Vidmar ne bi utegnila).

Simona Polše Zupan predlaga, da bi v naslednjem šolskem letu spremenili format izobraževanj, saj smo v zadnjih dveh letih združevali tako pedagoške vsebine za šahiste-nepedagoge kot šahovske vsebine za pedagoge. Vedno bolj se kaže potreba bo ločenih izvedbah z različnimi poudarki. S terena prihajajo tudi pozivi k izobraževanjem z nadgrajevanjem znanja, ki so ga že pridobili.

Člani Komisije se strinjajo, da bi imeli v novem šolskem letu vsaj dvostopenjsko izobraževanje:

1. S šahovskimi osnovami in didaktiko šaha ter šahovskimi mini igrami.
2. Nadaljevalno izobraževanje (še vedno šahovske osnove) – na primer trije deli šahovske partije, šahovska notacija, osnovne končnice ipd.

Sklep 6: Na seji konec julija člani Komisije uskladijo gradiva za dve vrsti izobraževanj v šolskem letu 2024/25.

Karmen Mar izpostavi težave pri organizaciji zadnjih dveh izobraževanj: prijavljeni niso dobili potrditvenega sporočila glede izobraževanja, zato je bilo nekaj zmede in negotovosti, poleg tega po končanem izobraževanju niso dobili potrdil. Simona Polše Zupan pove, da so tudi njo že po prejšnjih izobraževanjih učitelji spraševali, kdaj bodo dobili potrdilo. Morda se na to kar malo pozabi?

Člani komisije predlagajo, da bi od Šahovske zveze Slovenije dobili potrdila v .jpg obliki, v katera bi vpisali imena udeležencev in jih po

opravljenem izobraževanju ter oddani evalvaciji poslali na njihove e-naslove.

Karmen Mar predlaga še, da bi imeli dostop do prijavnih obrazcev tudi izvajalci, ki bi se obvezali, da bi prijavljenim odgovorili, da so prijavljeni in da izobraževanje bo.

Sklep 7: Dostop do prijavnih obrazcev se omogoči tudi izvajalcu izobraževanj (po navadi je več kot en izvajalec, zato se v naprej dogovori, kdo bo odgovarjal prijavljenim).

Izvajalci izobraževanj od ŠZS dobijo potrdilo za udeležence izobraževanj v .jpg datoteki in sami izdajajo potrdila o opravljenih izobraževanjih.

James Tomazin pove, da je treba informacijo o prihajajočem izobraževanju na mailing liste poslati ter objaviti na spletni strani vsaj 3 tedne pred izobraževanjem, teden dni prej pa še enkrat opomnik.

Sklep 8: Informacijo o izobraževanjih se vsaj 3 tedne prej pošlje po mailing listi in objavi na spletni strani ŠZS. Teden dni prej se pošlje še opomnik.

Nina Rob pove, da bi bilo dobro imeti celoletni načrt izobraževanj, z določenimi lokacijami in datumi. Člani komisije se strinjajo.

Sklep 9: Najkasneje v septembru naredimo načrt izobraževanj za celo leto v naprej in ga objavimo na spletni strani ŠZS ter pošljemo po mailing listi.

Simona Polše Zupan omeni, da se v kratkem obetajo spremembe na osnovnih šolah, kar se tiče interesnih dejavnosti. Ena od možnosti je, da zunanji mentorji ne bodo mogli več voditi brezplačnih šahovskih krožkov. Najkasneje konec avgusta naj bi bilo znano kaj več. Pove, da je v vsakem primeru dobro imeti seznam mentorjev, ki so pripravljene voditi krožke, in obenem tudi ponudbo izobraževanj za učitelje. Tako smo pripravljene na vse scenarije.

James Tomazin pove, da bi bilo najlažje, če bi Nina Rob konec avgusta na klube poslala poziv, naj sporočijo, kdo bi bil pripravljen voditi krožke in v

kakšnem radiju (katerih mestih) ter tudi, ali poznajo koga, ki bi ga to zanimalo.

Karmen Mar pove, da v Italiji nikoli ne poučuje šahovski mentor sam, saj je vedno zraven tudi učitelj. Splačalo bi se razmišljati tudi v tej smeri. To bi bila lahko tudi medgeneracijska obogatitev, v primeru upokojenih šahistov. Oni bi skrbeli za podajanje znanja, učitelji za red in disciplino. James Tomazin pove, da bodo nekaj podobnega poskusili izpeljati v vrtcih v Slovenski Bistrici, saj bo predstavljal šahovsko igro ob prisotnosti vzgojiteljice.

Viktor Jemec vpraša, kako bo letos z licenčnimi seminarji? Nina Rob pove, da licenčni seminar bo (80-urni), za ohranitev licence pa se je potrebno na vsaki dve leti udeležiti 6-urnega osvežitvenega seminarja.

Simona Polše Zupan prenese prošnjo 's terena', da bi se informacije o teh seminarjih pošiljalo na mailing liste, da se imetnike licence spomni na osvežitveni seminar.

Sklep 10: Vse informacije o izobraževanjih se pošilja po mailing listah.

Ad 5. Zbiranje podatkov o kroških in mentorjih na osnovnih šolah; povezovanje mentorjev s šolami in vrtci.

Del te točke dnevnega reda smo obravnavali že v okviru prejšnjih točk dnevnega reda.

Sklep 11: Člani Komisije pripravijo vprašalnik o vodenju šahovskih krožkov in ga pošljejo Nini Rob, ki ga bo konec avgusta poslala v vse klube.

Nina Rob pove, da si že nekaj časa želi vzpostaviti bazi 'ponudnikov' in 'iskalcev' za poučevanje šaha v šolah, ki bi jih na ta način lahko učinkovito povezovali. Nekje je treba začeti, zato se strinjamo, da za začetek vprašamo v klubih, kdo bi bil pripravljen voditi krožke v osnovnih šolah in v katerih občinah (v kolikšni oddaljenosti od sedeža kluba oz. svojega bivališča).

Sklep 12: V vprašalnik, ki bo naslovljen na klube, dodamo tudi vprašanje o potencialnih mentorjih šahovskih krožkov v osnovnih šolah.

Ad 6. Pomoč lokalnim okoljem, šolam in vrtcem pri nabavi potrebnih šahovskih pripomočkov.

Nina Rob pove, da je se je s šahovskimi projekti prijavila na nekaj razpisov. Glavni je v okviru Erasmusa: Mind masters. Njegov cilj je izobraževati učitelje za poučevanja šaha v šolah. Projektu bi se pridružilo nekaj 'pilotnih šol', na katerih bi vsak dan začeli s 15-minutnim šahom, da bi pri otrocih takoj na začetku dneva spodbudili osredotočenost in razmišljanje). S tem bi dobili tudi učitelje, ki bi lahko v nadaljevanju vodili šahovske krožke. To naj bi bil enoletni projekt in v okviru tega projekta bi šolam lahko zagotovili tudi nekaj šahovske opreme ter tudi nekoga zaposlili, da bi izvajal projekt.

Rezultati vlog bodo znani septembra.

Ad 7. Promocija šaha med mladimi (osnovne šole, vrtci).

James Tomazin vpraša, kako bi lahko ŠZS podprla osebe, ki na terenu, po šolah in vrtcih, aktivno promovirajo šah? Simona Polše Zupan omeni, da je že tako težko najti entuziasta, ki bi to počel, zato bi bilo prav, da se ga tudi materialno podpre in s tem zagotovi kontinuiteto njegovega dela.

Nina Rob odvrne, da je velika verjetnost podpore projektu, za katerega se predloži program dela (kdo in točno kje ga bo izvajal, okvirni strošek, kakšen je cilj – npr. povečano število otrok, ki se jih bo usmerilo v _____ krožek, ki ga bo vodil _____, potem pa se jih usmeri tudi v _____ klub ipd.). Sploh pri finančah je potrebno imeti neko preglednost, sledljivost, zaradi organov nadzora in smotrne porabe.

Sklep 13: Za finančno podporo določenemu projektu promocije šaha med mladimi se Nini Rob v odobritev pošlje natančno izdelan program dela (kdo, kaj, kje, s kakšnimi cilji).

Ad 8. Aktivnosti za 20. 7. - dan šaha in 100-letnico FIDE.

James Tomazin izpostavi, da bi bilo letos dobro poleg dneva šaha 20. 7. izkoristiti tudi 100-letnico FIDE. Ob takih jubilejih je lažje priti do naslovnikov in promovirati šah.

Viktor Jemec pravi, da imajo na Brdu pri Lukovici stalni šah v vsakem nadstropju – takšni šahi so trajna promocija. Ob občinskem prazniku pa je vključen tudi šahovski program, turnir.

Nina Rob pove, da je na spletni strani ŠZS objavljen poziv za organizacijo dogodkov, posvečenih šahu, ob Mednarodnem dnevu šaha. Najboljše tri ideje bodo nagrajene.

Člani komisije se strinjajo, da je za dodatne pozive klubom in sodelovanju z lokalnimi oblastmi že malo pozno (kvečjemu če nam uspe do konca tedna kaj pripraviti), lahko pa se pripravi dopis in zbere gradivo za prihodnje leto - nabor idej ter osnutek pisma županu.

James Tomazin predlaga, da lahko, kar se tiče šol, s promocijo nadaljujemo tudi septembra, recimo da klube pozovemo, da ob 100-letnici FIDE pridejo na osnovne šole predstaviti šah, lahko že samo za 15 minut. Pripravil bo podrobnejše gradivo, kako se lahko tega lotijo.

Pove, da bo v soboto, 20. 7. v Slovenski Bistrici simultanka, otvorit jo bo prišel župan, prisotni bodo tudi člani Lions Cluba, v nedeljo pa bo še simultanka z Darjo Kapš.

Viktor Jemec pove, da bo na njihovem koncu poletna šola in dan šaha ter simultanka in pogovor z mojstrskim kandidatom.

Ad 9. Razno.

Pod to točko ni bilo več nobenih predlogov.

Zapisa: Simona Polše Zupan, predsednica komisije

Kranj, 17. 7. 2024